

**Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України**

Кафедра управління у сфері цивільного захисту

**Обрусна С.Ю.
Чубань В.С.**

Адміністративне право

Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи
для підготовки здобувачів *третього року навчання* за першим
(бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Черкаси – 2022

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління у сфері цивільного захисту Черкаського інституту пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля (протокол №1 від «30» серпня 2022 р.)

Обрусна С.Ю., Чубань В.С.

Адміністративне право. [Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право»] / С.Ю. Обрусна // Черкаси: ЧПБ імені Героїв Чорнобиля, 2022. – 14 с.

© Обрусна С.Ю., Чубань В.С.

© Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля
Національного університету цивільного захисту України, 2019

ЗМІСТ

1. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ.....	4
2. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	5
3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	9
4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	11

1. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ТА ВИБОРУ ВАРІАНТУ

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувачів, передбаченим навчальним планом вивчення курсу «Адміністративне право».

Робота має бути надрукована на аркушах формату А 4 шрифтом Times New Roman, розмір 14, інтервал – 1,5 (поля: верхнє та нижнє 2 см, лїве 3,5 см, праве 1,5 см) та вкладена у файл. Орієнтовний обсяг роботи – до 15 - ти друкованих аркушів. Титульний лист оформляється відповідно до зразка.

Структура контрольної роботи: титульний лист, зміст, відповіді на питання, список використаних джерел.

Під час виконання роботи потрібно спочатку зазначити питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді мають бути конкретні, написані державною мовою, акуратно оформлені. При відповіді на практичне завдання – обов'язково робити посилання на нормативно-правові акти. Перед виконанням контрольної роботи необхідно ознайомитись з питаннями, підібрати і опрацювати нормативні акти, літературні джерела, передивитися записи, зроблені на лекціях. В кінці роботи потрібно вказати перелік літератури, поставити дату і підпис. Виконана робота направляється в інститут на перевірку в строк, вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Оцінюється робота з урахуванням глибини викладення матеріалу, самостійності виконання та вміння використовувати теоретичні знання на практиці. Оцінка за контрольну роботу включає бал за перевірку та захист контрольної роботи на практичному занятті чи під час проведення заліку, іспиту. Захист передбачає перевірку знань теоретичних питань, виконання практичних завдань різного рівня складності.

Рівень знань здобувачів за підсумками виконання контрольних робіт оцінюється з огляду на наступні критерії:

1. Повнота та правильність виконання завдання – основний критерій.

2. Здатність здобувача:

- диференціювати, інтегрувати та уніфікувати знання;
- аналізувати зміст правових актів, які регулюють сферу кримінального судочинства;
- робити узагальнюючі висновки з питань, винесених на розгляд.

Оцінка за виконання контрольної роботи виставляється за наступною системою:

• **50 балів** – якщо здобувач показав глибокі знання програмного матеріалу, грамотно і логічно його виклав, бачить проблеми та протиріччя, аналізує та розв'язує складні завдання, застосовуючи при цьому чинні нормативно-правові акти;

- **40 балів** – якщо здобувач твердо знає і виклав програмний матеріал, вміє розв'язувати типові завдання; без істотних помилок та вірно використав свої знання при письмовому вирішенні практичних завдань;

- **30 балів** – якщо здобувач в основному виклав матеріал, не розкривши окремих деталей, допустивши окремі несуттєві помилки при відповіді на теоретичні питання та практичні завдання; продемонстрував вміння відтворити знання;

- **Незадовільно** – якщо здобувач дав неправильну відповідь на поставлені питання або не по суті питання, неправильно розв'язав практичне завдання, або робота виконана не за варіантом.

Отримавши контрольну роботу з рецензією викладача, здобувач зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями рецензента та внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її на рецензію.

Контрольна робота, що виконана не за своїм варіантом, в якій розкриті не всі питання, або не в повному обсязі, не має списку використаної літератури - *не зараховується*.

Джерела в списку літератури варто розташовувати згідно порядку посилань в тексті або в алфавітному порядку. Відомості про джерела мають включати: прізвище та ініціали автора, назву джерела, місце видання, видавництво та рік видання, кількість сторінок. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, де перша цифра – порядковий номер згідно з списком літератури, друга – номер сторінки використаного джерела.

У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути незарахована у випадках:

- виконано не той варіант контрольної роботи;
- теоретичне завдання виконане з порушенням вимог до нього, у тому числі стосовно обсягу;
- не виконано або не вірно виконано одне із завдань.

Варіант завдання визначається за останньою цифрою номера залікової книжки здобувача.

Здобувач, при необхідності, може звернутися за усною або письмовою консультацією до викладача.

2. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1. Адміністративне право як галузь права

План

1. Соціальне призначення адміністративного права.

2. Предмет адміністративного права
3. Методи правового регулювання адміністративного права
4. Система адміністративного права
5. Сутність, основні риси та структура публічного управління.

Варіант 2. Суб'єкти адміністративного права

План

1. Загальна характеристика суб'єктів адміністративного права: поняття і види.
2. Поняття адміністративної правосуб'єктності і адміністративно-правового статусу.
3. Президент України: повноваження щодо виконавчої гілки влади.
4. Консультативні, дорадчі та інші допоміжні органи і служби, що створюються Президентом України для здійснення своїх повноважень.

Варіант 3. Фізичні особи як суб'єкти адміністративного права

План

1. Адміністративно-правовий статус громадян України. Адміністративна правоздатність і дієздатність громадян.
2. Права та обов'язки громадян у сфері публічного управління. Форми участі громадян в публічному управлінні.
3. Іноземні громадяни і особи без громадянства як суб'єкти адміністративного права, особливості їх адміністративно-правового статусу.
4. Громадські об'єднання як суб'єкти адміністративного права. Поняття та види громадських об'єднань. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань.

Варіант 4. Органи виконавчої влади. Правовий статус Кабінету Міністрів України

План

1. Поняття органу виконавчої влади, його ознаки.

2. Компетенція, підвідомчість, повноваження, види органів виконавчої влади.
3. Склад Кабінету Міністрів України. Функції та повноваження уряду.
4. Правовий статус Прем'єр-міністра України.

Варіант 5. Правовий статус центральних органів виконавчої влади України

План

1. Система центральних органів виконавчої влади. Міністерства України, їх види та завдання.
2. Повноваження Міністра як керівника міністерства.
3. Територіальні органи міністерства, порядок утворення, реорганізації та ліквідації.
4. Структура територіальних органів міністерства. Правовий статус керівника територіального органу міністерства.

Варіант 6. Правовий статус місцевих державних адміністрацій

План

1. Порядок утворення та система місцевих державних адміністрацій. Структура та основи компетенції місцевих державних адміністрацій.
2. Принципи діяльності місцевих державних адміністрацій. Основні завдання місцевих державних адміністрацій.
3. Особливості правового статусу голови місцевої державної адміністрації.
4. Порядок призначення на посаду та припинення повноважень голів місцевих державних адміністрацій.

Варіант 7. Публічна служба

План

1. Публічна служба: поняття, види.
2. Поняття державної служби і державного службовця. Поняття посади і посадової особи.

3. Проходження державної служби: загальне поняття. Стадії проходження державної служби.
4. Права та обов'язки державних службовців. Види і характеристика обмежень щодо державних службовців.
5. Соціальний захист державних службовців.
6. Дисциплінарна відповідальність державних службовців. Відсторонення державного службовця від виконання повноважень за посадою. Підстави припинення державної служби.

Варіант 8. Форми публічного адміністрування

План

1. Поняття і види форм публічного адміністрування.
2. Поняття актів публічного адміністрування.
3. Нормативні акти та їх ознаки. Дія актів у часі і просторі. Підстави припинення дії правових актів публічного адміністрування.
4. Акти Президента України. Акти Кабінету Міністрів України. Акти центральних органів виконавчої влади. Акти місцевих органів виконавчої влади.

Варіант 9. Методи публічного адміністрування

План

1. Поняття методів публічного адміністрування.
2. Функції методів публічного адміністрування.
3. Класифікація методів публічного адміністрування.
4. Співвідношення переконання, заохочення і примусу в публічному адмініструванні.
5. Поняття і особливості адміністративного примусу

Варіант 10. Загальні засади адміністративної відповідальності

План

1. Поняття та особливості адміністративної відповідальності.

2. Принципи адміністративної відповідальності.
3. Завдання законодавства про адміністративні правопорушення.
4. Система законодавства про адміністративні правопорушення.
5. Повноваження місцевих органів державної виконавчої влади та самоврядування щодо прийняття рішень, за порушення яких передбачається адміністративна відповідальність.

3. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Історія зародження та розвитку адміністративного права.
2. Поняття та предмет адміністративного права.
3. Принципи адміністративного права.
4. Методи адміністративного права.
5. Поняття, зміст і ознаки адміністративних правовідносин.
6. Юридичні факти.
7. Класифікація адміністративних правовідносин.
8. Система адміністративного права.
9. Адміністративно-правові норми.
10. Інститути та підгалузі адміністративного права.
11. Джерела адміністративного права.
12. Поняття та види суб'єктів адміністративного права.
13. Органи державної влади.
14. Органи місцевого самоврядування.
15. Військово-цивільні адміністрації.
16. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти адміністративного права.
17. Поняття, принципи та види державної служби.
18. Державний службовець.
19. Проходження державної служби.
20. Особливості служби в органах місцевого самоврядування.
21. Поняття, принципи та функції державного управління.
22. Форми державного управління.
23. Адміністративно-правові акти.
24. Адміністративний договір.
25. Методи державного управління.
26. Поняття, ознаки та принципи надання адміністративних послуг .
27. Класифікація адміністративних послуг.
28. Забезпечення якості адміністративних послуг.
29. Порядок надання адміністративних послуг.

30. Реєстр адміністративних послуг.
31. Засоби забезпечення законності адміністративного управління.
32. Поняття та види адміністративного контролю.
33. Самоврядний та громадський контроль у сфері адміністративного управління.
34. Захист прав громадян у сфері адміністративного управління.
35. Судовий контроль у сфері адміністративної діяльності.
36. Поняття, принципи та структура адміністративного процесу.
37. Види адміністративних проваджень.
38. Основні види неюрисдикційних проваджень.
39. Поняття, ознаки та принципи адміністративної відповідальності.
40. Поняття, ознаки та склад адміністративного правопорушення.
41. Поняття та система адміністративних стягнень.
42. Загальні засади провадження у справах про адміністративні правопорушення.
43. Підготовка та розгляд справи про адміністративне правопорушення.
44. Оскарження постанов у справі про адміністративне правопорушення.
45. Особливості провадження у справах про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.
46. Особливості адміністративно-правової відповідальності за податкові правопорушення.
47. Особливості адміністративно-правової відповідальності за митні правопорушення.
48. Контроль у державному управлінні, його сутність та юридичні підстави. Відмінність контролю від нагляду.
49. Види контролю в державному управлінні.
50. Контроль законодавчої влади.
51. Контроль виконавчої влади.
52. Судовий контроль як специфічний вид контролю в державному управлінні.
53. Контрольні повноваження спеціалізованих контролюючих органів.
54. Поняття електронного врядування.
55. Елементи електронного врядування.
56. Співвідношення понять «електронне врядування», «електронна держава», «електронна демократія», «електронний парламент», «електронний уряд», «електронний суд»
57. Контрольні повноваження інститутів громадянського суспільства.
58. Контрольні повноваження органів місцевого самоврядування.
59. Звернення громадян та їх види.
60. Вимоги до звернень громадян. Порядок розгляду звернень громадян згідно Закону України «Про звернення громадян».
61. Поняття, ознаки та види адміністративно-правових режимів.

62. Правовий режим надзвичайного стану: умови введення, перелік і межі надзвичайних заходів.
63. Гарантії забезпечення законності в умовах надзвичайного стану.
64. Режим зони надзвичайної екологічної ситуації.
65. Правовий режим воєнного стану.
66. Режим державної таємниці.
67. Прикордонний режим.
68. Поняття та риси адміністративної юстиції.
69. Адміністративне судочинство: поняття та завдання, принципи.
70. Загальна характеристика державного управління економікою.
71. Державний контроль у сфері економіки.
72. Ліцензування господарської діяльності як метод державного управління економікою.
73. Правове регулювання бюджетної системи України.
74. Органи державного управління у сфері фінансів.
75. Поняття і стадії бюджетного процесу.
76. Правове регулювання міжбюджетних відносин.
77. Державний фінансовий контроль.
78. Управління державним боргом.
79. Загальна характеристика системи освіти в Україні.
80. Органи державного управління у сфері освіти.
81. Особливості державного управління у сфері науки.
82. Ліцензування навчальних закладів.
83. Акредитація у сфері освітньої діяльності.
84. Загальна характеристика інформації та інформаційних відносин.
85. Органи державного управління в інформаційній сфері.
86. Особливості державного управління у сфері публічної інформації.
87. Особливості державного управління засобами масової інформації.
88. Загальні засади державного управління у сфері охорони здоров'я.
89. Органи державного управління у сфері охорони здоров'я.
90. Загальні засади державного управління у сфері соціального захисту.
91. Органи державного управління у сфері соціального захисту.
92. Правове регулювання загальнообов'язкового державного соціального страхування.
93. Правове регулювання недержавного пенсійного страхування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/254k/96-вр

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення (редакція від 27.09.2018, підстава [2262-VIII](#)) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Про Кабінет Міністрів України. Закон України від 27.02.2014 р. №794-VII (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
4. Про місцеві державні адміністрації. Закон України. (редакція від 05.05.2018, підстава [2325-VIII](#)) [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/586-14
5. Про державну службу. Закон України. (редакція від 28.08.2018, підстава [2475-VIII](#)) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
6. Про звернення громадян. Закон України. (редакція від 25.07.2018, підстава [2443-VIII](#)) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
7. Про адміністративні послуги. Закон України. (редакція від **04.04.2018**, підстава [2042-VIII](#)) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

Підручники, посібники, додаткова література:

1. Адміністративне право. Альбом схем: навч. посіб. / Ю. П. Битяк та ін. – Харків: Право, 2012. – 160 с.
2. Адміністративне право: Загальна частина: [навч. посіб.] / за ред. Ю. П. Битяка, В. В. Зуй. – Харків: Одиссей, 2011. – 240 с.
3. Адміністративне право України. Загальна частина. Акад. курс: підручник / за ред. О. М. Бандурки. – Харків: Золота миля, 2011. – 584 с.
4. Адміністративне право України. Акад. курс: підручник: [у 2 т.] / відп. ред. В. Б. Авер'янов. – Київ: Юрид. думка, 2007. – Т.1. Загальна частина. – 591 с.
5. Адміністративне право України. Акад. курс: підручник: [у 2 т.] / відп. ред. В. Б. Авер'янов. – Київ: Юрид. думка, 2009. – Т.2. Особлива частина. – 600 с.
6. Адміністративне право України: підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богущкий та ін.; за ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. – Харків: Право, 2012. – 656 с.
7. Адміністративний процес: підручник / О. В. Кузьменко, М. М. Тищенко. – Київ: Літера ЛТД, 2002. – 288 с.
8. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: [монографія] / Ю. П. Битяк. – Харків: Право, 2005. – 304 с.
9. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія / В. М. Гаращук. – Харків: Фоліо, 2002. – 176 с.
10. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навч. посіб. / В. К. Колпаков. – Київ: Юрінком Інтер, 2008. – 256 с.

11. Коломоець Т. О. Адміністративний примус у публічному праві України: теорія, досвід та практика реалізації: [моно-графія] / Т. О. Коломоець. – Запоріжжя: Поліграф, 2004. – 404 с.
12. Константи́й О. В. Джерела адміністративного права України: монографія / О. В. Константи́й. – Київ: Рада, 2005. – 120 с.

Інформаційні ресурси:

1. База даних законодавства України. – <http://www.zakon.rada.gov.ua>
2. Електронна бібліотека юридичної літератури – <http://www.pravoznaves.com.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. – <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Юридичні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського – http://irbis-nbuv.gov.ua/info_law.html
5. Офіційний веб-портал «Судова влада в Україні» – <http://court.gov.ua>
6. Єдиний державний реєстр судових рішень – <http://reyestr.court.gov.ua>
7. Міністерство юстиції України – <https://minjust.gov.ua/ua>
8. Урядовий кур'єр – <http://ukurier.gov.ua/uk> газета
9. Голос України – <http://zib.com.ua/>
10. Юридична газета – <http://yur-gazeta.com>
11. Юридическая практика – <http://pravo.ua>

